

Mun & Hals

NR 2 ■ JUNI 2020

EN TIDNING FÖR MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDETS MEDLEMMAR, ANHÖRIGA OCH STÖDJANDE

Böljande rapsfält, blå himmel.
Tillsammans mot ljusare tider.

Mun & Hals

Årgång 46 ■ Nr 2 ■ 2020

MHCF

MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

KANSLI & REDAKTION

Barks Väg 14, 170 73 Solna
Tel. 08-655 83 10
E-post: kansli@mhcforbundet.se
Hemsida: www.mhcforbundet.se
Bankgiro: 5703-3573

ANSVARIG UTGIVARE

Owe Persson

REDAKTÖR

Ulf Jönson
E-post: ulfjonson@telia.com

MEDARBETARE I REDAKTIONEN

Gun Olsson
E-post: systergun@gmail.com
Jan-Erik Olsson
E-post: janerik.o48@gmail.com

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Owe Persson
Magasingatan 13, 903 27 Umeå
Tel. 090-19 10 32
Mobil 0703-92 63 15
E-post: owe.persson@umea.se

ISSN 2000-7477

GRAFISK FORM, TRYCK & DISTRIBUTION

Ågrenshuset, Bjästa

Böljande rapsfält, blå himmel.
Tillsammans mot ljusare tider.

Omslagsfoto: JAN-ERIK OLSSON

MATERIAL

till tidningen sänds till:
Mun- & Halscancerförbundet
Barks väg 14, 170 73 Solna
Märk kuvertet Mun&Hals.
Redaktionen förbehåller sig
rätten att redigera insänt, ej
beställt material. Insänt material
returneras endast på begäran.
Eftertryck och citat är tillåtet om
källan anges.

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

Ordförande: Hans-Ola Fors
Strandgatan 19, 952 33 Kalix
Tel. 0923-156 70
E-post: info@laryngfonden.se
Hemsida: www.laryngfonden.se
Plusgiro: 91 82 58-5
Bankgiro: 5936-5338

INNEHÅLL

Redaktören har ordet	4
Riksstämman och flera årsmöten i föreningarna ställdes in	4
MHCF Norrland har hållit årsmöte	6
Förbundsstyrelsen har haft både telefon- och webbmöten	8
Bra information i coronatider	9
Bertil Johansson, 83 år, har tillfrisknat från covid 19	10
Ny operationsmetod vid munhålcancer	11
Vaccination av pojkar mot HPV (humant papillomvirus)	11
Hur ligger Sverige till i förhållande vad avser sjukdomsburda mellan andra europeiska länder	12
Merkostnadsersättning	13
Information från hälsogruppen	13
Recept	14
Gävleborgsföreningen besökte Chinateatern	16
Stopp för hamstring av läkemedel	17
Carl Anton ger ut en ny skiva	17
Peter informerade logopedstudenter över nätet	18
Rapport från regionala cancercentrum i samverkan (RCC)	19
Minnesord Sture & Monica Fischer	21
Föreningsidor med information om kontaktpersonerna	22-23

NÄSTA NUMMER UTKOMMER I SEPTEMBER 2020

■ MATERIALSTOPP TILL NR 3 ÄR 3 AUGUSTI

ANNONSER

Fahl Scandinavia AB	3
Atos Medical	5
Sunstar GUM® HYDRAL	7
Wigs of Scandinavia	11
Carl M. Lundh	15
Proxident	17
Atos Medical	24

LEDAREN

Vi lever just nu i märkliga tider men trots det hoppas jag att ni alla mår bra där ute i era ofrivilliga karantäner. Coronapandemin drar just nu fram över världen. Samhällen stänger ner och alla drabbas på ett eller annat sätt. Hårdast slår viruset mot de redan utsatta. Äldre, men också människor med nedsatt immunförsvar. Människor som är helt beroende av en välfungerande sjukvård. Stormen är här, har det sagts. Mitt i den stormen står cancerpatienterna. Patienter som är diagnostiserade med cancer och är under behandling eller som nyligen avslutat sin behandling bör betrakta sig som tillhörande riskgrupp, även om undantag finns. Just nu handlar nästan alla frågor till Cancerlinjen om detta.

Oron hos cancerpatienter och deras närstående är stor.

Hur farligt är det om jag blir smittad?

Jag är över 70, vågar jag åka till sjukhuset för min behandling?

Min partner har cancer, kan jag fortsätta bo hemma med honom eller henne?

Frågorna är många. En redan utsatt situation har blivit nästan desperat. Även cancerpatienter som inte blir smittade drabbas när sjukvården tvingas ställa om så att tillgängligheten påverkas. Mycket tyder på att vi ännu bara är i början av krisen. Om någon sagt till mig att jag 2020 skulle bevittna fältsjukhus i Sverige hade jag trott de levde i en science fiction-fantasi. Det är inget mindre än krigsliknande förhållanden som vården nu rustar för. Mitt i allt detta så **stärker man upp Cancerlinjen för att avlasta 1177 Vårdguiden.**

Cancerfonden står i kontakt med företrädare för vården och följer cancervårdens utveckling runt om i landet. Vårt fokus är att bevaka så att cancerpatienter får bästa möjliga vård under omständigheterna.

Mitt i allt detta kan jag inte låta bli att känna hopp. Det är en strimma av hopp som kommer från min kännedom om de som verkar inom svensk sjukvård. Efter att ha följt cancervården på nära håll vet jag vad Sveriges vårdpersonal är kapabla till.
Vi ska följa myndigheternas rekommendationer. För cancerpatienternas och cancervårdens skull.

Det är tuffa villkor som de tvingas arbeta under nu, men de kommer att ta oss igenom det här. Och när de gör det vill jag att vi visar dem tacksamhet på

riktigt. I ord och applåder absolut, men också i form av handling som gör vården till en attraktiv arbetsgivare.

Till dess kan vi alla göra en sak. Vi ska följa myndigheternas rekommendationer. För cancerpatienternas och cancervårdens skull. Detta skriver Ulrika Årehed Kågström General-sekretär på Cancerfonden. Jag som ordförande för Mun & Halscancerförbundet kan bara hålla med Ulrika. Fortsätt att hålla social distansering tänk på alla riskgrupper och var rädda om varandra. ■

OWE PERSSON
ORDFÖRANDE
MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

LARYVOX® MY EXTRA HME

SKAPA DIN PERSONLIGA HME

Välj & kombinera färgerna själv!
Nu finns det också i 10 olika naturliga färger.

Prova en förpackning gratis genom att fylla i svarstalongen.

- JA, jag är intresserad göra en gratis och icke-bindande beställning av **LARYVOX® MY EXTRA HME** prover.
- JA, jag är intresserad av ett personligt och icke-bindande rådgivande samtal och vill bli kontaktad av firman **FAHL SCANDINAVIA AB**.
- JA, jag är intresserad av ytterligare information och vill bli kontaktad.

FAHL SCANDINAVIA AB

Building 301 Medicon Village, 223 81 Lund · Phone: **046-2873790**
Sweden · www.fahl-scandinavia.se · www.fahl-medizintechnik.de/sv

Namn

Vårdgivare namn

Adress

Titel

Postnr/Ort

Sjukhus

E-post

E-post

Telefon

Telefon

Jag godkänner att de uppgifter jag har angivit får sparas, behandlas och användas av företaget FAHL SCANDINAVIA AB för reklam per post, e-post eller telefon, samt för marknadsundersökning. Samförståndsfrågan är frivillig och kan återkallas när som helst genom att du skickar ett e-post till info@fahl-scandinavia.de eller brev till FAHL SCANDINAVIA AB, Building 301 Medicon Village 223 81 Lund.

046 - 2873790

info@fahl-scandinavia.se

Datum/namnteckning

► REDAKTÖREN HAR ORDET

Det är en omvälvande tid vi lever i. Coronapandemin har påverkat samhället i nästan alla dess delar, både lokalt och globalt. Föreningslivet går på sparlåga, företag permitterar, arbetslösheten ökar med stormsteg.

Vår organisation har som alla andra påverkats och tvingats ändra arbetssätt. Riksstämman har ställts in tills vidare och flera föreningar har inte kunnat genomföra sina årsmöten. Personalen på kansliet arbetar numera hemifrån och olika sammankomster, som ordförandemöten och möten med RCC-representanterna, har inte kunnat genomföras.

Det stod tidigt klart att de som drabbas hårdast av coronaviruset är de äldre och personer med bakomlig-

gande sjukdomar. Man talar om riskgrupper som måste skyddas. Man kan väl utgå ifrån att bland våra medlemmar tillhör flertalet någon riskgrupp. För personer i dessa grupper gäller det att undvika smittan genom att begränsa det sociala umgänget med andra. Korts sagt att leva isolerat, i karantän. Nu gäller det att inte ge avkall på restriktionerna. Vi vet att det kommer en tid då coronaviruset inte längre har makt över oss.

Naturligtvis är det så att nyhetsflödet numera domineras av den stora frågan, farsoten coronapandemin. Övriga nyheter får inte någon framträdande plats, vilket kan återspeglas i tidningens innehåll som blir mera begränsat.

Vi måste ta oss igenom den här perioden och vi ska klara det. ■

ULF JÖNSON
redaktör

RIKSSTÄMMAN OCH FLERA ÅRSMÖTEN I FÖRENINGARNA STÄLLEDES IN

TEXT ULF JÖNSON

Våren är ju årsmötenas tid men så icke detta år. Några av våra föreningar hann genomföra sitt årsmöte innan det blev uppenbart att smittorisken var för stor. Det gällde bland andra Sydöstra föreningen och föreningarna i Halland, Norrland och Örebro/Värmland.

Riksstämman var planerad att genomföras 26-27 maj på Nova Park i traditionsenlig ordning. I samband med Riksstämman skulle också ett möte med förbundets RCC-representanter hållas. När så coronapandemin slog till bedömde styrelsen att med hänsyn till smittorisken inställa såväl Riksstämman som RCC-mötet. När Riksstämman ska kunna genomföras är när detta skrivs inte klart. Däremot kommer en

artikel i detta nummer av tidningen grundad på uppgifter från våra RCC-deltagare om det aktuella läget.

Några föreningar kunde genomföra sina årsmöten

Av säkerhetsskäl har flera föreningar senarelagt sina årsmöten.

Några har dock kunnat genomföras. Här nämns en del av dem.

Sydöstra föreningen höll sitt årsmöte i mitten av mars på Smålandsgården i Överum, vilket blivit en tradition inom föreningen.

Sydöstra föreningen.

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar avslutades årsmötet med en gemensam lunch.

Styrelsens ordförande är Tony Nilsson, kassör Bo Andersson och sekreterare Ann Karlsson.

Den 29 mars höll **föreningen i Örebro-Värmland** sitt årsmöte på restaurang Svalan i Örebro.

Till ny ordförande efter Halvor Eriksson valdes Barbro Pettersson. Sture Fischer avgick som kassör och efterträddes av Clas Pettersson. Till sekreterare utsågs Inger Rudefors.

Hallandsföreningen höll sitt årsmöte redan i februari. Platsen för mötet var föreningshuset Husknuten i Halmstad. Bengt-Göran Svensson kvarstår som ordförande och Gun Englund som sekreterare medan Helga Stollenwerk nyvaldes som föreningens kassör. För ett år sedan beslutade årsmötet att föreningen skulle vara vilande. Nu har förhållandena ändrats och årsmötet upphävde det beslutet och föreningen återupptar sin verksamhet.

Norrlandsföreningen genomförde sitt årsmöte 1-2 mars traditionsenligt på hotell Scandic Plaza i Umeå.

Owe Persson är föreningens ordförande, kassör är Margareta Sjöberg och sekreterare Svante Wikström.

Se ett särskilt referat om årsmöte på nästa sida. ■

Foto: Jan-Erik Jakobsson

”Frihet för mig är att kunna prata fritt och må bra.”

Att genomgå en total laryngektomi kan vara en svår, omvälvande och livsförändrande upplevelse.

Men det är fullt möjligt att fortsätta leva sitt liv nästan som förr. Med den övertygelsen har Atos Medical i tre decennier utvecklat, förfinat och tillverkat svenska kvalitetsprodukter för personer som andas genom ett stoma.

Om du vill veta mer om våra produkter, kontakta vår kundtjänst.
Tel. 0415-198 20
Email: kundtjanst@atosmedical.com
www.atosmedical.se

© Atos Medical AB, Sweden.

Atos
Breathing-Speaking-Living
atosmedical.com

MHCF NORRLAND

HAR HÅLLIT ÅRSMÖTE

TEXT OCH BILD OWE PERSSON

Söndagen och måndagen den 1 och 2 mars genomförde Mun & Halscancerföreningen Norrland sitt årsmöte traditionellt på hotell Scandic Plaza i Umeå.

72 medlemmar hade slutit upp till det fullspäckade programmet samt den trevliga sociala samvaron. Söndagen började med en gemensam lunch som avnjöts i hotellets matsal. Klockan 13.15 var det dags för dagens första föreläsning som handlade om "Att vara närstående" och genomfördes av **Mirjam Bergknut** Kurator och psykoterapeut vid cancercentrum Norrlands Universitetssjukhus. Mirjam började tala om att leva tillsammans om biverkningar efter cancerbehandlingar, vilket påverkar lusten i livet.

Mirjam gav sina reflexioner både i historiens ljus och på det personliga planet. Det finns många frågor hos personer som behandlats som aldrig kommer fram, och därför var eftermiddagens budskap till åhörarna, att biverkningarna är mer sociala

Mirjam Bergknut

än medicinska, men de finns där och måste bearbetas. Biverkningar som är psykologiska och ger en förändrad självbild, ger en känsla av rädsla som kan ge smärta, känsla av inte räcka till på alla plan inte minst på det sexuella området. Frågor om trötthet och konsekvenser på alla områden, inte minst inom rehabilitering och samhällets syn på att stötta var angelägna synpunkter från medlemmarna. Föreläsningen var väldigt uppskattad bland åhörarna som också menade att anhöriggruppen är en stark part i såväl behandlingen som i rehabiliteringsarbetet och måste tas tillvara på ett bättre sätt än vad som sker idag.

Elizabeth Sackerud

Efter denna föreläsning genomfördes sedan ett författarsamtal där föreningens ordförande Owe Persson samtalade med författaren och tillika leukemidrabbade **Elizabeth Sackerud** som under och efter sin sjukdomstid skrivit en bok med namnet "När döden drabbar mina nära", en bok som jag också läst innan vi genomförde författarsamtalet. Allt överskott utifrån bokens försäljning går oavkortat till blodcancerförbundet. Elisabeth berättade om sin resa genom cancersjukdomen samt återkomsten till ett normalt liv igen. En gripande och personlig upplevelse av såväl vården som den efterföljande rehabiliteringen.

Sångerska Sara Karlsson

Efter detta intog vi gemensamt en tre-rätters middag med musikunderhållning av **Sångerska Sara Karlsson**. Medlemmarna njöt av såväl mat, musik och den fina samvaron under hela kvällen. ■

Foto från Saras facebook

GÅ IN OCH TITTA PÅ VÅR HEMSIDA
www.mhcforbundet.se

DET FINNS INGET SOM HETER "känsligt tandkött"

Tandhygienisterna Ann-Charlotte (Lotta) Klang och Elena Mondini Friman driver praktiken Din tandhygienist i Helsingborg. Mångårigt arbete med munhälsa har gett dem stor kunskap om tandköttproblem, som drabbar en stor del av befolkningen någon gång i livet.

Hur märker ni att patienter drabbats av problem med tandköttet?

- Patienten har nästan alltid blödande och svullet rött tandkött, ett säkert tecken på tandköttinflammation. Liksom dålig andedräft, säger Elena.
- Vi hör ofta patienter säga att de har känsligt tandkött när det blöder i tandköttet, men det finns inget som heter så! Blödande tandkött är nästan alltid inflammation, säger Lotta.

Vilka drabbas av tandköttproblem och hur vanligt är det?

– Alla kan drabbas, men vi möter ofta patienter som är 30 och uppåt som drabbats. Jag tror tyvärr att många går runt med tandköttinflammation utan att vara medvetna om det, säger Elena.

Vad kan tandköttproblem bero på?

– Det kan finnas många orsaker. Ålder, dålig munhygien, stress, rökning, ärftliga faktorer, nedsatt immunförsvar, graviditet och hormonförändringar exempelvis, förklarar Lotta.

Varför är det viktigt att sköta tandköttet?

– För att undvika att få dessa problem och att de utvecklas vidare. Vi har ju bara en uppsättning tänder, dem ska man vara rädd om.

Hur kommer ni tillrätta med besvären?

– Först behöver patienten en professionell rengöring och sedan sätter vi in daglig användning av tandkrämen GUM Paroex, som vi ser fungerar bra, säger Elena.

Varför fungerar just GUM Paroex tror ni?

– Det är de antibakteriella substanserna (CPC och CHX) som tandkrämen innehåller, som motverkar plackbildning och stärker tandköttet.

4 TECKEN PÅ ATT DU HAR TANDKÖTTSPROBLEM

- Tandköttet är ömt och rött
- Det blöder vid tandborstning
- Tandköttet svullnar
- Dålig andedräft

Du är inte ensam!

6 av 10
SVENSKAR LIDER AV
tandköttproblem

*Källa: "Svenska folkets
munvårdsvanor" (Sifo, 2015)*

VAD SKA MAN GÖRA VID SYMPTOM PÅ TANDKÖTTSPROBLEM?

• Använd en mjuk tandborste.

• Borsta tänderna med en bra tandkräm framtagen för tandköttproblem.

• Använd tandtråd eller tandstickor för utrymmet mellan tänderna.

GUM Sverige

gumsverige

SunstarGUM.se

FÖRBUNDSSTYRELSEN

HAR HAFT BÅDE TELEFON- OCH WEBBMÖTEN

TEXT ULF JÖNSON

I dessa tider då man ska undvika större samlingar och över huvud taget hålla ett smittofritt avstånd till andra människor, har nya former för möten och sammankomster uppstått. Jag tänker på olika former av telefon- och webbkonferenser, vilket också Mun- och Halscancerförbundet har anammat. Under de senaste månaderna har både styrelsemöten och möten av arbetsutskottet genomförts via dessa forum, vilket kan kännas lite ovanligt men är helt nödvändigt.

I slutet av mars hölls ett styrelsemöte per telefon. Då informerades bland annat om att de ursprungliga tiderna för hälsoveckorna senarelagts både för Österåsen och Medlefors. Vi fick också veta att Atos Medical har framställt ett informationsblad om förhållningssätt inför den rådande coronaepidemin för

laryngektomerade. Informationen skickades vidare till föreningarna.

Styrelsen beslutade att utse Gun Olsson, Södra föreningen; till ny patientföreträdare i styrgruppen för Kvalitetsregistret, huvud- och halscancer.

Vidare fattade styrelsen beslut att inställa Riksstämman

som skulle ha genomförts vid Nova Park 26-27 maj. Vid detta styrelsemöte beslutades inte om någon ny tidpunkt för Riksstämman.

Den 23 april hölls ytterligare ett styrelsemöte, denna gång via webben. Bland frågorna som behandlades märktes att Funktionsrätt Sverige hos So-

cialstyrelsen begärt uppskov med förbundens ansökan om statsbidrag men att detta inte beviljades.

Styrelsen gick också igenom ett förslag till arvodereglemente avseende förtroendevalda. Förslaget ska senare föreläggas Riksstämman. ■

Cancer i hals eller munhåla?

Det finns gemenskap med andra i samma situation!

Bli medlem i någon av Mun- & Halscancerförbundets föreningar.

Vi välkomnar behandlade, anhöriga, sjukvårdspersonal, vänner och andra intresserade som medlemmar.

Mun- & Halscancerförbundet (MHCF) arbetar för:

- kontakt och information före och efter behandling
- att hjälpmedel och förbrukningsmaterial skall vara kostnadsfria
- utökade resurser till rehabilitering
- handikappersättning, färdtjänst och kostnadsfri tandvård
- subventionerad utomlandsvård
- forskning och utveckling av hjälpmedel
- bredare informationsverksamhet
- rökinformation i skolorna

Läns- eller regionsföreningar i Sverige finns i:

Dalarna, Gävleborg, Göteborg, Halland, Sydöstra Sverige, Stockholm, Uppland, Södra Sverige, Västmanland, Norrland, Örebro och Värmlands Län.

Vi är en av huvudmännen i Cancerfonden

BRA INFORMATION

I CORONATIDER

TEXT GUN OLSSON

Enligt världshälsoorganisationen (WHO) verkar personer med cancerdiagnos oftare utveckla allvarliga medicinska tillstånd än friska personer som drabbas av coronaviruset.

Ex. på frågor som du kan få svar på är:

"Jag bor med en person som har cancer, hur ska jag förhålla mig?"

"Ökar risken att insjukna i Covid-19 om jag röker?"

"Hur sjuk blir jag som cancerpatient om jag smittas av coronaviruset?"

På denna hemsida finns även telefonnumret till cancerlinjen där du eller din närstående kan få råd och stöd

På cancerfondens hemsida www.cancerfonden.se finns bra information om Coronavirus, Covid-19 och cancer. Du finner svar på vanliga frågor om corona och cancer.

Viktiga telefonnummer :

- 112** Nödnummer
- 113 13** informationsnummer vid olyckor och kris
- 114 14** Polisen vid icke akuta ärenden
- 1177** Sjukvårdsrådgivningen

För din egen trygghet ladda ner SOS Alarms officiella 112 app.

Appen är tillgänglig för alla i Sverige och är kostnadsfri.

Läs mer på www.sosalarm.se ■

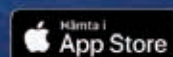
112

Trygghet i en liten app

Med 112-appen kan vi se din exakta position. Du får även information vid olyckor, bränder och mycket mer.

Ladda ner appen idag!

BERTIL JOHANSSON, 83 ÅR

MEDLEM I SÖDRA MUN- OCH HALSCANCERFÖRENINGEN

HAR TILLFRISKNAT FRÅN COVID 19

TEXT GUN OLSSON GENOM INTERVJU MED BERTILS SAMBO KARIN HULTÉN

I fiskeläget Skillinge på sköna Österlen bor Bertil tillsammans med sin sambo Karin. Bertil som är 83 år är hjärtsjuk och blev opererad för munhålecancer för ca 5 år sedan.

I mitten på mars träffade Karin sitt barnbarn på 30 år i 5 - 10 minuter utomhus. Efter några dagar får Karin ett telefonsamtal där barnbarnet berättar att han är sjuk och det kan vara coronaviruset. Efter ytterligare några dagar insjuknar Karin i hög feber och känner sig väldigt trött och sjuk. I vanliga fall får Bertil hjälp av Karin med munhygien men nu känner sig Karin så sjuk att hon försöker isolera sig i hemmet och Bertil får stöd och hjälp via hemsjukvården.

När Karin varit sjuk i ca en vecka så börjar Bertil känna sig väldigt matt men har ingen feber. Dagen efter observerar Karin att Bertil är tungandad och kontakter 1177. Redan under samtalet skickas en ambulans hem till Bertil och kör in till Ystad lasarett. Han har då utvecklat en lunginflammation och testas för Covid 19 och dagen efter får han besked att provet är positivt.

Bertil får intensivvård i 2 veckor med vätska och syrgas. Hemma är Karin som

är väldigt orolig kan inte koncentrera sig och säger att hon gick runt som en orolig ande. Bertil är för matt för att ha kontakt via telefon men Karin pratar med sjuksköterskorna och läkarna. Efter två veckor vänder det och Bertil kan flyttas till vanlig vårdavdelning och efter ytterligare en vecka får Bertil komma hem.

Karin berättar att Bertil var väldigt matt vid hemkomsten, orkade inte hålla i besticken för att äta. Så Karin fick mata honom.

Bertil och Karin är otroligt tacksamma för god vård på Lasarettet i Ystad och Karin säger "vi har haft en fantastisk tur". Bertil som verkligen tillhör riskgruppen med sina underliggande sjukdomar och hög ålder har klarat av att besegra detta hemska virus. De känner sig lyckligt lottade men som Karin säger vi har inget "frikort" utan vi får fortsätta att isolera oss.

Karin vill också förmedla att det är förfärlig sjukdom och alla ska veta att det är skarpt läge.

Nu har Bertil, varit hemma några veckor och blir bättre för varje dag, vilar och hämtar kraft.

Vi från Mun och halscancerföreningen gläds med Bertil och Karin och önskar fortsatt god hälsa. Det känns väldigt trevligt att komma med positiva nyheter i denna svåra tid. ■

Bertil Johansson i sin favoritfotölj. Han vilar mycket och äter en solrosbulle varje morgon – se recept i Mun & Hals nr 1-2020.

Foto: Karin Hultén

NY OPERATIONSMETOD VID MUNHÅLECANCER

TEXT GUN OLSSON

Munhålecancer är den vanligaste cancerformen inom Huvud- halsområdet och den ökar i Sverige. Mellan åren 2008-2016 kunde vi se en ökning med 30%

I senaste numret (2/2020) av onkologi i Sverige går det att läsa om en mer skonsam operationsmetod vid munhålecancer. Metoden benämns portvaktskör-telsbiopsi eller sentinel node. Den kan ses som ett alternativ till utrymning av hormontlar eller strålbe-handling. Metoden används redan i flera länder i Europa och prövas nu på akademisk sjukhuset och planen är att den ska införas på fler universitets-sjukhus. I nuläget är det ett 10 tal patienter har fått tillgång till denna skonsammare metod. ■

Källa: Akademiska sjukhuset
www.onkologiisverige.se

VACCINATION AV POJKAR MOT HPV (HUMANT PAPILLOMVIRUS)

TEXT GUN OLSSON

Varje år drabbas mer än 300 män och mer än 800 kvinnor av HPV relaterad cancer.

Hittills har HPV-vaccination sedan 2010 erbjudits flickor i årskurs 5 eller 6 med syfte att ge skydd mot livmoderhalscancer. Sedan dess har forskningen gått framåt och HPV infektioner kopplas nu till en rad cancerformer både hos män och kvinnor. Hos män finns cancerformen i svalg, penis och anus.

Från och med augusti 2020 kommer HPV vaccin erbjudas till alla barn både flickor och pojkar i årskurs 5.

Mun- och halscancerförbundet har haft denna fråga högt på agendan under de senaste åren och det är nu en stor seger att regeringen har avsatt medel så även pojkar kan få tillgång till vaccinet. ■

Källa: Folkhälsomyndigheten
www.folkhalsmyndigheten.se

wigs.se
wigs of scandinavia

Zara
JON RENAU (FINNS I 35 FÄRGER)

Hög kvalitet - Bra priser - Snabb leverans

Wigs of Scandinavia ger dig peruker, hårdelar och tillbehör från världsledande leverantörer, samlade på ett och samma ställe.

Vi ger dig de senaste trenderna och det modernaste utbudet!

wigs.se
wigs of scandinavia

☎ 0727 - 400 088

HUR LIGGER SVERIGE TILL I FÖRHÅLLANDE VAD AVSER SJUKDOMSBÖRDA MELLAN ANDRA EUROPEISKA LÄNDER

TEXT OWE PERSSON

Socialstyrelsen har just publicerat den årliga lägesrapporten om tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård samt tandvård. I rapporten finns resultat utifrån olika sjukdomsgrupper, vårdområden, kompetensförsörjning, tillgänglighet, e-hälsa, kvinnors vård och hälsa, missbruk och beroende, patientsäkerhet, kostnader och tandvård.

Jag tänker i det här inlägget ta upp och redovisa utvecklingen när det gäller cancersjukdomar. I rapporten påtalar man att det finns stora skillnader när det gäller sjukdomsbörda, kostnader och patienternas tillgång till nya cancerläkemedel i Europa. I Sverige orsakar cancer näst flest dödsfall efter hjärtkärlsjukdomar, vilket för övrigt är samstämmigt med det övriga Europa. Antalet nya cancerfall ökade mellan 1995 och 2018, men räknat per capita är antalet i Sverige något lägre än för Europas genom snitt.

Överlevnaden efter en cancerdiagnos är hög i Sverige i en internationell jämförelse. Exempelvis. Femårsöverlevnaden för bröstcancer är 89 procent i Sverige, jämfört med 83 procent i övriga EU. Lungcancer Sverige 20

procent övriga Eu 15 procent, prostatacancer Sverige 91 procent övriga EU 97 procent. Och då skall man vara medveten om att detta är ett genomsnitt i många av de enskilda EU länderna är överlevnaden betydligt lägre.

I Sverige är det en mindre andel av de totala hälso- och sjukvårdskostnaderna som läggs på cancer (4 procent) jämfört med Europa (6 procent), men hälso- och sjukvårdskostnader utgör en något större andel av BNP i Sverige (11 procent) än i Europa (10 procent).

Tillgång till och användning av nya cancerläkemedel är förhållandevis hög i Sverige, men lägre jämfört med länder som Frankrike, Schweiz, Tyskland och Österrike.

Användningen av läkemedel för immunterapi är dock något lägre. Här hamnar

Sverige på en tolfte plats i Europa. Enligt rapporten så ökar antalet insjuknade i cancer medan dödligheten minskar.

År 2018 insjuknade 63 000 personer i cancer i Sverige. Det är betydligt fler som insjuknar än som dör i cancer. Medan insjuknandet i cancer ökar så ses en långsamt minskad dödlighet justerat för ålder. Andelen med cancer som underliggande dödsorsak har ändå ökat de senaste decennierna.

Över en fjärdedel, 25,9 procent, av alla som dog under perioden 2014–2018 hade cancer som underliggande dödsorsak. Motsvarande siffra 15 år tidigare, var 23,6 procent. Risken för insjuknande och död i cancer ökar med stigande ålder.

Den vanligaste cancerformen bland kvinnor är bröstcancer och bland män prostatacancer. Under 2018 fick drygt 7 800 kvinnor en bröstcancerdiagnos och 1 400 kvinnor avled med bröstcancer som underliggande dödsorsak. Bland män var det cirka 10 900 män som diagnosticerades med prostatacancer år 2018 och drygt 2 300 dog i diagnosen det året.

Vi har fortfarande en ojämlig cancervård. Myndigheten för vårdanalys har analyserat jämlikheten i delar av den svenska cancervården, utifrån kön, födelseland, civilstånd, utbildningsgrupp och regioner. Deras slutsats var bland annat att cancer upptäckts oftare i ett tidigt stadium bland personer med eftergymnasial utbildning än bland dem med kortare utbildning. I vilket skede cancer upptäckts skiljer sig mellan olika regioner.

Det går inte att utesluta att tillgängligheten till hälso- och sjukvården skiljer sig mellan regionerna och är en bidragande faktor.

Det finns alltså stora oomtvärade skillnader i vård och behandling av cancersjuka mellan regionerna. Det finns även vissa oomtvärade skillnader mellan socioekonomiska grupper i vård och behandling.

Sammantaget kan vi ändå säga att vi ur ett europeiskt perspektiv har en god cancervård men det finns mycket att göra inom Sverige för att vi ska uppnå den jämlika och rättvisa cancervården i hela riket som efterlyses i den nationella cancerstrategin. ■

**Vill du annonsera
i tidningen
Mun&Hals?**

Kontakta
Christopher Harnesk
0660-29 99 45
christopher.harnesk@agrenshuset.se

@ÅGRENSHUSET

MERKOSTNADS-ERSÄTTNING

TEXT ULF JÖNSON

Den 1 januari 2019 infördes merkostnadsersättningen som kan utgå till dig som har merkostnader på grund av en funktionsnedsättning. Det är en ny ersättning som ersätter handikappersättningen. På samma sätt som gällde handikappersättningen måste funktionshindret ha uppstått före 65 års ålder, men ersättningen får behållas även efter fyllda 65 år.

Med merkostnader menas kostnader som beror på funktionsnedsättningen. Ersättningen söks hos försäkringskassan som bedömer vad som ska betraktas som merkostnader.

Merkostnadsersättning kan utgå om

- Merkostnaderna på grund av funktionsnedsättningen uppgår till minst 11 825 kronor per år
- Du har fyllt 18 år
- Du är försäkrad i Sverige

Med vilket belopp kan merkostnadsersättning utgå? Ersättning utgår för merkostnader som är minst 11 825 och högst 30 745 kronor om året: Du kan få mellan 1 183 och 2 759 kronor per månad beroende på hur höga dina merkostnader är. Ersättningen är skattefri.

Förbättrat kunskapsläge

Det är viktigt att bedömningen av merkostnaden för personer med funktionshinder blir rimlig och rättvis. Därför har socialdepartementet givit Konsumentverket i uppdrag att bistå Försäkringskassan i bedömningen av merkostnaderna. Detta genom att konsumentverket delar med sig av sin kunskap om vad som anses utgöra normala levnadskostnader och utvecklar ett referensmaterial på området.

Källa: Försäkringskassan, Socialdepartementet

INFORMATION FRÅN HÄLSOGRUPPEN

Alla som hade anmält sig till hälsoveckorna i Medlefors och Österåker har fått brev med besked att veckorna på grund av coronasmittan inte kunde genomföras på den planerade tiden.

Många av våra medlemmar tillhör riskgrupperna som inte ska komma i kontakt med viruset. Vår tanke och förhoppning är naturligtvis att hälsoveckorna ska kunna genomföras så snart läget för coronaepidemin tillåter. De medlemmar som har blivit antagna till veckorna kommer att ha kvar sina platser och besked om ny tidpunkt kommer så snart det är möjligt.

Vi ska klara av den här krisen och gå stärkta ur den!

Hälsogruppen
Sigbritt Edström | 070-524 47 57 | sigbritt49@telia.com

RECEPT

Mustigt gott bröd med pomeransskal

TEXT OCH FOTO JAN-ERIK OLSSON

Det här behövs till 2 bröd:

- 50 g jäst (1 pkt)
- 1 dl kallpressad rapsolja
- 5 dl filmjök eller mjölk
- 2 tsk salt
- 3 kokta, hackade pomeransskal
- 2 tsk blandade brödkryddor t.ex. Österlenkryddors brödkrydda
- 5 dl grahamsmjöl
- 7-8 dl vetemjöl (Manitoba Cream)
- 1 dl vetegroddar

*Hela Sverige bakar nu i Coronatider. En tid var jäst en bristvara. Nu finns det igen och bakningen fortsätter.....
Pröva mitt bröd med kallpressad rapsolja.
Lycka till !*

Så här gör du:

Smula jästen i en bunke. Värm filmjök/mjök+ olja (37 grader.) Häll degspadet över jästen och blanda tills Jästen har löst sig. Tillsätt salt, kryddor och grahamsmjöl och blanda väl. Tillsätt vetemjöl, lite i taget under kraftig omrörning och arbeta degen smidig i maskin 5 min eller för hand i 10 min. Låt degen jäsa 20 min, arbeta ner den och låt den jäsa ytterligare 20 min under bakduk. Ta upp degen på mjölat bakbord. Knåda den några minuter, dela degen och lägg i mjölade jäskorgar. Låt bröden jäsa ca 25 min. Stjälp försiktigt upp bröden på plåt med bakplåtspapper. Grädda på nedersta falsen i 200 grader ca 40 min. Låt bröden kallna på galler.

Tips: Filmjök eller naturell yoghurt ger en fin syrlig smak.

RAMSLÖK

– DET GRÖNA GULDET...
SKOGSVITLÖK

KAN HITTAS I HELA SÖDRA SVERIGE

TEXT OCH FOTO JAN-ERIK OLSSON

Ramslökssmör

Gott till grillat och till fisk

- Hacka ca 50 gr ramslök fint.
- Stöt ihop ramslök, vitlök och olja (1 msk).
- Vispa ihop med rumsvarmt smör ca 200gr.
- Smaka av med salt och peppar.
- Klicka ut en sträng på bakplåtspapper.
- Rulla det hårt med hjälp av bakpappret.
- Lägg i kylan för att stelna.

KOM TILL OSS OCH PROVA!

Hur olika människor väljer att hantera sitt håravfall är individuellt och i slutändan en smaksak. Vissa väljer att lämna huvudet bart medan andra föredrar att använda turban eller peruk. Oavsett vad du själv väljer, är det viktigaste att det känns bra och bekvämt för dig! Hos oss hittar du ett stort utbud av peruker och turbanser i olika frisyror, modeller och utförande – för att vi på bästa möjliga sätt ska kunna hitta just det du söker, för bästa känsla och komfort! Kontakta oss gärna för fri konsultation - kan nu även erbjudas online.

ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

Flera av våra salonger kan nu erbjuda online konsultationer. Kontakta din salong eller gå in via carmlundh.se för att enkelt boka en kostnadsfri online konsultation.

För att göra det ännu smidigare för dig som kund – kan vi nu även erbjuda en del av vårt sortiment via webshop, så som peruker, turbanser, produkter och tillbehör. Så att du kan göra din beställning, när du vill och var du vill – enkelt! Du hittar webshopen på carmlundh.se.

Bildmaterial: Christine Headwear och Lotus från Sentoo Collection.

SALONGER
PERUKER & TURBANER
HÅRPRODUKTER

Varmt välkommen!
CARL M LUNDH – SALONGER OCH PARTNERS

CARL M LUNDH SALONGER – GÖTEBORG CML: 031-10 23 80 | GÖTEBORG Sahlgrenska CML: 031-41 45 10 | HELSINGBORG CML: 042-14 30 00 | JÖNKÖPING CML: 036-15 02 70 | KALMAR CML: 0480-813 69 | LUND CML: 046-14 17 70 | MALMÖ CML: 040-733 20 | STOCKHOLM Östermalm CML: 08-545 66 800 | STOCKHOLM Perukshopen: 08-20 10 06 | STOCKHOLM Fruängen CML: 08-646 46 80 | UMEÅ CML: 090-12 16 72 | VÄSTERÅS CML: 021-18 15 03 | ÖREBRO CML: 019-14 83 63.

PARTNERS – ANDERSTORP Almgrens hårvård: 0371-154 77 | BORÅS Hulta Salongen: 033-15 51 77 | ESKILSTUNA Salong LM: 016-13 27 19 | FALUN Headbanger Hairstyle: 023-197 88 | GÄLLIVARE Stinas Hårcenter: 0970-150 55 | KARLSKOGA Salong Boman: 0586-310 27 | KARLSTAD Hedwig Hårvård: 054-19 08 03 | KRISTIANSTAD Skägg & Lockar: 044-10 00 00 | LINKÖPING Fifty Fifty: 013-12 65 66 | NORRKÖPING Peggis Barbershop: 011-13 24 00 | RONNEBY Salong Astra: 0457-108 51 | SKÖVDE Hårstudion: 0500-41 31 21 | SVENLJUNGA Bergs Salong: 0325-61 10 86 | TORSÅKER Salong P.I.A: 0290-400 12 | UPPSALA Rendezvous: 018-20 90 90 | VARBERG Frisyrhörnan: 0340-133 78 | VISBY Lina Khan Est. 2017: 0790-710 710 | VÄXJÖ Hårdesign: 0470-483 90 | ÖRNSKÖLDSDVIK Salong Jacob: 0660-190 17.

GÄVLEBORGSFÖRENINGEN BESÖKTE CHINATEATERN

TEXT VEERA BALKOVA

Sent förra året reste medlemmar i Gävleborgs Mun-och Halscancerförening till Stockholm med en musikal på Chinateatern som mål.

På morgonen samlades man vid busshållplatsen i Gävle och vid middagstid kom vi fram till Radisson Blå Hotell, intill centralstationen i Stockholm. På hotellet fick alla genast nycklar till sina rum. Hotellet ligger mitt i Stockholm och det fanns många restauranger att välja på. Det var bläsigt och regnigt så det var riktigt behagligt att smaka och njuta av god mat och trevligt sällskap.

Efter lunch valde vi att vistas inomhus och titta genom fönstren på juldekorationen på gatorna i Stockholm. Vi var glada att det fanns tid för att vila på hotellet före arrangemangen.

På hotellets första våning var en stor lobby där man kunde umgås, dricka ett glas vin, läsa tidningar. På undervåningen fanns träningssal tillsammans med ett SPA och en liten bassäng, en bubbel-pool och bastu. Man hade mycket att välja på – vila på rummet, vara i lobbyn, träna eller relaxa.

På kvällen var det dags att åka buss till teatern. Här skulle jag vilja berätta lite grann om Chinateatern som är en pärla i teaterlivet i Sverige.

Chinateatern invigdes som biograf den 19 oktober 1928 med Greta Garbos stumfilm Anna Karenina. Teatern har en konstnärlig inredning och kupolen har 1 483 stjärnor.

I mer än fem decennier har här spelats revyer, musikaler, komedier och skolteater. Även Dramaten har använt sig av teatern. Chinateatern återinvigdes som privatteater i mars 1982.

Som kuriosita kan nämnas att Chinateatern har en underjordisk gång som förbinder den med hotell- och restauranganläggningen Berns. På byggnadens tak finns en rund glaspaviljong för servering med

en takträdgård som kallas Berzeliiterassen.

Chinateatern är en privatteater som ligger intill Hamngatan vid västra sidan av Berzelii park på Norrmalm i Stockholm. Det är ett kvarter med ett centralt läge som är fullt av liv och aktiviteter särskilt under lördagskvällar vilket vi fick höra och se. Den här kvällen var teatern full av besökare. Platsantalet är 1245.

Musikalen var *En värsting till system* i regi av Anders Albien som är en svensk teaterregissör, författare och översättare. Skådespelare var Gladys del Pilar, Suzanne Reuter,

Charlott Strandberg, Birgitta Rydberg, Kim Sulocki, Karl Dyall, Fernando Fuentes och andra. Alla på scenen sjöng och dansade. Föreställningen var full av strålande örhängen i både dur och moll. Åskådarna jublade!

Nästa dag fick vi en rejäl och läcker frukost på hotellet. Det fanns mat för alla smaker och önskemål. Vi åt, pratade om våra intryck från i går, skratade och skulle vilja träffas oftare för en likadan trevlig resa.

Klockan 14 åkte vi hem med värme i våra hjärtan.

Vi tackar vår styrelse för ett bra arbete och för resan! ■

Chinateatern

STOPP FÖR HAMSTRING AV LÄKEMDEL

TEXT ULF JÖNSON

I spåren av coronapandemin har hamstringen av läkemedel tilltagit. Regeringen har därför beslutat att möjligheten att ta ut läkemedel på apoteket ska begränsas.

Socialminister Lena Hallengren har framhållit att det inte är någon brist på läkemedel men om alla hämtar ut hela sin årsförbrukning räcker de inte till. Enligt de nuvarande reglerna ingår läkemedel i högkostnads-skyddet för en förbrukning motsvarande högst tre månader. Men om patienten själv betalar fullt ut har det inte funnits något hinder för att ta ut hela årsförbrukningen vid ett enda tillfälle. För att läkemedlen ska räcka till alla har därför regeringen nu beslutat att det inte går att ta ut receptbelagda läkemedel för mer än tre månaders behov. ■

Källa: Dagens Medicin

CARL ANTON GER UT EN NY SKIVA

TEXT ULF JÖNSON

Carl Anton, visdiktare, sångare och konstnär har vid 87 års ålder givit ut en ny skiva med både gamla och nyskrivna visor.

Carl Anton har haft stor betydelse för vårt förbund (då Svenska Laryngförbundet).

Han medverkade bland annat med illustrationer i medlemstidningen (som då hette Lary) på förbundets broschyrer och han deltog aktivt i en insamling som gjordes genom Radiohjälpen. ■

*"Det vackraste ord någon har stavat
är ordet omtänksamhet/
att ge en hand till den som har snavat/
det kan inte bli mera konkret"*

Ur sången "Omtänksamhet" av Carl Anton

En friskare känsla!

En fuktig mun kan vara en enorm lättnad när kroppen inte fungerar som den ska. Mer än 20 års erfarenhet av munvård har lärt oss att behovet av fukt varierar otroligt mycket från morgon till kväll och från person till person. Därför har vi många produkter som lindrar en torr och känslig mun. Den röda serien med mild mintsmaak och den gula serien utan smak och med extra vårdande egenskaper.

Vi rekommenderar en kombination av Proxident Munspray, Munfuktgel, Tuggummi och Tandkräm.

Proxident

Läs mer på www.proxident.se

PETER INFORMERADE LOGOPEDSTUDENTER ÖVER NÄTET

TEXT OCH BILD PETER LINDELL

Peter Lindell, som är laryng-ektomerad, informerade logopedstudenterna utifrån sina egna erfarenheter.

Deltagare var Sara Wiberg, logoped och adjunkt, och tio logopedstuderande.

Vår förening, Södra Mun- och Halscancerföreningen, hade planerat att ha Laryngdagarna på Lunds Universitets sjukhus 12 och 13 maj men detta blev inställt p.g.a. rådande Pandemi.

Jag fick förfrågan att delta i ett webbmöte över nätet.

Det var första gången som jag informerar via datorn om vår förening och hur det är att leva med att ha hål i halsen/langryktemerad.

Jag framhöll det positiva

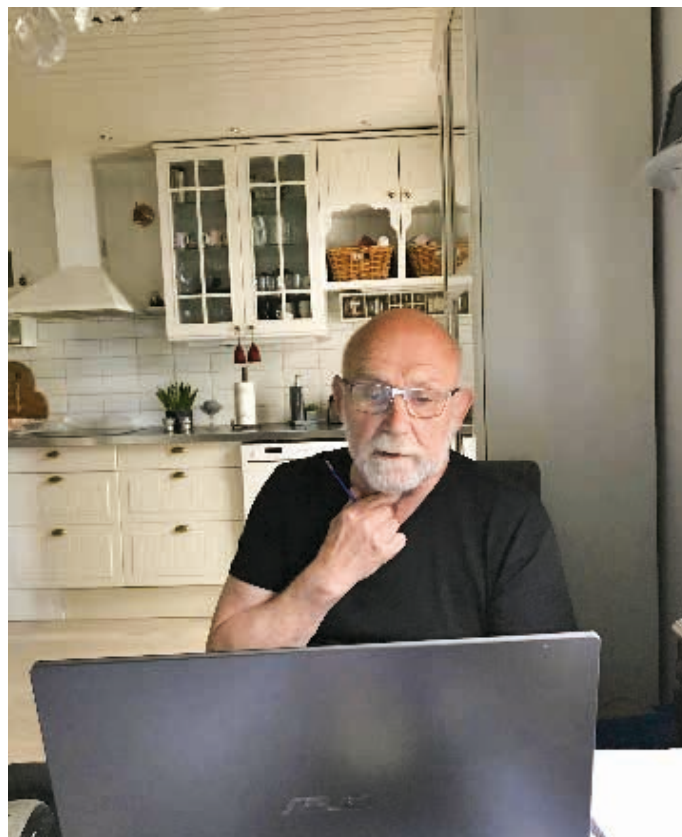
med vår förening och uppmuntrade dem att bli medlemmar.

Webbmötet fungerade mycket bra. Jag blev opererad september 2014 och jag berättade om mitt liv efter operationen. Jag kan ju leva ungefär som innan, visst blir jag lite tröttare men det mesta fungerar som tidigare.

Min sambo Anja var också med och svarade på frågor från studenterna. Det var bra att dom kunde fråga en anhörig om hur hon upplevde situationen, både inför och efter operationen.

Mötet varade i 50 minuter, vi fick många frågor av studenterna både till mig och Anja.

Det känns bra att kunna informera studenterna, de är alltid mycket intresserade och ställer många frågor. ■

MEDLEMSANSÖKAN

Jag vill bli medlem

Namn:

Adress:

Postnummer/Ort:

E-postadress:

Telefon:

Klipp ur kupongen, lägg den i ett kuvert, skriv FRISVAR, Mun- & Halscancerförbundet, 20403787, 170 07 Solna
Läs mer om oss på vår hemsida: www.mhcforbundet.se

RAPPORT FRÅN REGIONALA CANCERCENTRUM I SAMVERKAN (RCC)

TEXT JAN-ERIK OLSSON

I Sverige finns sex olika RCC-regioner. Mun- och Halscancerförbundet har 1-2 ombud i varje region som bevakar patientens och närståendes ställning i cancerområdet.

Vi utgör ledamöter i patient och närstående råd (PNR). I samband med riksstämman brukar vi ha RCC-möte där vi utbyter erfarenhet och får kunskapspåfyllning. Detta mötet blev inställt i år men nedan följer en rapport från de olika regionerna.

RCC Syd (Region Blekinge, Region Halland, Region Kronoberg och Region Skåne)

Vi arbetar med projekt och diskuterar olika fokusområden. Huvudfokus är att utveckla cancerrehabiliteringen i vår region. En projektgrupp har varit på studiebesök på andra håll i landet såsom t.ex. Kraftens Hus (RCC Väst). Önskemål finns nu för ytterligare studiebesök till etablerade mötesplatser.

En annan fråga som finns på vår agenda är: "Hur kan överlämning av cancerpatienter från specialistvård till primärvård bli bättre."

Vi inom PNR avger också remissvar på vårdprogram inom cancerområdet. Här används en speciell lathund med fokus på mjuka data.

Jan-Erik Olsson

(Patientföreträdare),

Gun Olsson

(Närståendeföreträdare)

RCC Väst (Västra Götalandsregionen och Region Halland)

Vi har övergått till digitala möten vilket fungerar förvånansvärt bra berättar Elsy Samulsson, som är patientrepresentant. Mötena är effektiva utan att behöva

resa. Troligen kommer vi att fortsätta med detta arbetsätt även framåt i tid. RCC väst gör för närvarande en genomlysning av onkologin i Västra sjukvårdsregionen och här finns patientföreträdare med som referensgrupp. Tidigare har det varit en referensgrupp i en kartläggning av cancerrehabiliteringen som har lett fram till 10 konkreta förbättringsområden som man ska arbeta vidare med. Även här i väst avger vi remissvar på de nationella vårdprogrammen som kommer ut på remiss.

Elsy Samulsson

(Patientföreträdare)

RCC Uppsala /Örebro

Det stora arbetet i RCC Uppsala/Örebro har varit start av Ljuspunkten i Gävle och i Hudviksvall. Ljuspunkten är en samlingspunkt för dom som har haft eller har cancer + anhöriga. Vi träffas ca 2 ggr/månad med start september 2019. Det är 6 olika föreningar (Mun och Hals, bröstcancer, prostata gyncancer, blodcancer och cancerförening Gävleborg) som samarbetar. Mötena är mellan 17.00-20.00 med olika föredrag om kost och motion mm. Fika och utbyte av erfarenheter. På senaste mötet i februari kom det 84 deltagare sen kom Corona så vi får se när vi kan återuppta verksamheten berättar Stig-Olov Westin som är patientföreträdare.

RCC Sydöst

Det som är på gång inom RCC är att det ska bildas ett cancerrehabteam i region Östergötland, dit kliniker kan vända sig för att få hjälp till sina patienter. Specialistläkare Frida Forsberg är tillsatt att driva detta projekt och vill ha hjälp från oss i PNR med synpunkter ur ett patient och närståendeperspektiv.

I vår region har det hittills inte funnits någon långtidsuppföljning av barn med cancer, men där planeras nu för ett är nu ett projekt.

Vidare diskuteras i RCC/PNR:

- Hur lång ska mandattiden vara?
- Hur blir vi fler, svårt att rekrytera yngre och med annan etnicitet?

Tony Nilson,

(patientföreträdare)

RCC Norr

Under den nuvarande Coronapandemin har i stort sett all verksamhet gått på sparlåga såväl i PNR Norr som i styrgruppen för RCC Norr. Vi har under våren endast haft ett Webbmöte. Vi hoppas ju alla att så snart som möjligt få igång ordinarie mötes- och förhandlingsverksamhet igen så att vi kan fortsätta att driva de för patienterna så viktiga frågorna.

Owe Person

Ledamot i PNR Norr

Kort rapport från RCC Stockholm Gotland

Vid konferensen den 1 augusti Uppsala 2019, lämnades en kort rapport från RCC Sthlm-Gotland.

Under sensommar och hösten har mycket arbete ägnats åt att försöka påverka den nya regionala Cancerplanen.

I november hade PNR Sthlm-Gotland en konferens om vad och vilka områden vi vill ha ändringar i, och vad vi vill trycka på inför den nya Cancerplanen.

I januari 2020 träffades representanter från PNR och Regionen för att redovisa PNR:s synpunkter och åsikter om rehabilitering av cancerpatienter.

Mycket tid och åsikter har ägnats åt den nya Regionala cancerplanen och även omorganisationen av RCC Stockholm Gotland.

Lennart Zetterström

MHC Stockholm Gotland

- har 11 läns- och regionföreningar runt om i landet
- bevakar och tillvaratar medlemmarnas intressen
- arbetar aktivt för att hjälpa medlemmarna tillbaka till ett meningsfullt liv
- ordnar rehabiliteringsseminarier och -resor
- har sitt kansli i Solna
- arbetar för att starta samtalsgrupper för både patienter och anhöriga antingen via sjukvårdspersonalen eller i lokal-föreningarnas regi
- ger ut tidningen Mun&Hals med aktuell information, artiklar och reportage
- har regelbundet kurser för förbundets och föreningarnas förtroendevalda samt antirökinformatörer
- håller kontakt med myndigheter och serviceorgan
- tillhör Funktionsrätt Sverige
- är en av huvudmännen i Cancerfonden
- har kontakt med mot svarande förbund i andra länder
- har förtroendeanslutna läkare, tandläkare, logoped, kurator och dietist
- har instiftat den fristående Stiftelsen Laryngfonden

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

I KAMP MOT STRUP- OCH MUNHÅLECANCER

Laryngfonden – en fristående fond instiftad av Svenska Laryngförbundet – står öppen för ansökningar om bidrag, vilka kan beviljas i enlighet med fondens ändamål:

Fondens ändamål är att främja forskning och utveckling, särskilt inom områdena laryng-, hemilaryng- och glossektomi samt främja vård och rehabilitering för behövande sjuka inom dessa områden, dock ej sådant som åligger stat, landsting och kommun, enligt gällande lagar, regler och praxis.

**Bidrag och gåvor
emottages tacksamt på:**

Plusgiro 91 82 58-5

Bankgiro 5936-5338

Ansökningsblankett för bidrag finns hos:
Stiftelsen Laryngfonden

Strandgatan 19 ■ 952 33 Kalix

Tel: 0923-156 70

E-post: info@laryngfonden.se ■ Hemsida: www.laryngfonden.se

Minnesord

STURE & MONICA FISCHER

Sture Fischer avled den 29 april. Monica Fischer avled den 22 april.

Lokalföreningen i Örebro-Värmland har förlorat två av sina medlemmar.

Sture jobbade i många år på Telia. Han kunde allt om bokföring och budget.

Sture och Monica blev medlemmar i vår förening 2011.

Jag hade under flera år förmånen att arbeta med Sture.

Efter några år i föreningen blev Sture kassör och medlemsansvarig. Det var en stor trygghet att ha Sture som kassör i styrelsen.

Stures kassarapporter var alltid noggranna. Han var påläst och förberedd inför alla möten och såg till att alla bidrag blev sökta.

Han satt också med i styrelsen för Laryngfonden.

Under åren tillsammans med Sture i styrelsen fick vi förmånen att genomföra flera styrelsemöten i hans och Monicas våning i centrala Karlstad. Vi möttes av ett varmt välkomnande då de öppnade upp sitt fantastiskt vackra hem för oss, ett hem som präglades av harmoni, estetik och kreativitet.

Det är med sorg i hjärtat vi konstaterar att fler tillfällen till möten med Sture och

hans fru Monica inte kommer att bli möjliga i framtiden.

Vi kommer att sakna dem i vår förening och bevara dem båda i ljusa minnen. ■

FRÅN MUN- OCH HALSCANCER-
FÖRENINGEN ÖREBRO-VÄRMLAND
HALVOR ERIKSSON

Förenings- nytt

UNDER DEN HÄR RUBRIKEN kan varje förening annonsera om den verksamhet som planeras för den kommande perioden, intill det att nästa nummer av Mun&Hals kommer ut. På så sätt når man alla medlemmar med en påminnelse och andra föreningar kan dessutom få tips och inspiration till sitt eget utbud.

DEN HÄR RUTAN ska alltså användas för att i förväg informera. Att sedan rapportera från mötet eller aktiviteter i form av en artikel i tidningen är givetvis lika angeläget och viktigt som tidigare.

REDAKTIONEN

MAILA TILL: **ULF JÖNSON**, ulfjonson@telia.com

Ni i föreningarna kan hjälpa redaktionen

Vi vill tacka för de bidrag som kommit in till Mun&Hals. Det är roligt att läsa det som kommit in. Hoppas ni fortsätter så.

Bidragen behöver inte handla om vår funktionsnedsättning. Det kan vara en liten händelse eller incident på 4 rader eller ett A4. Allt är lika välkommet.

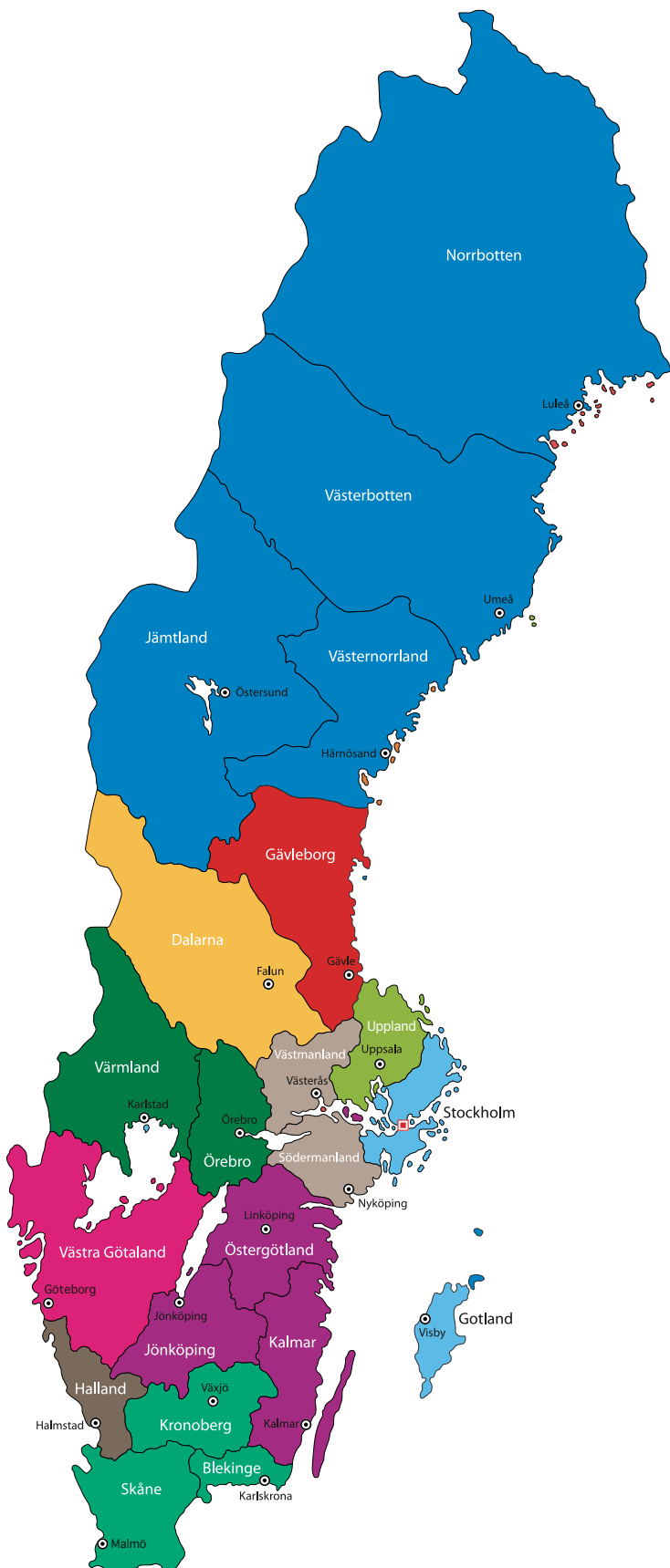
Känn dig som en redaktionsmedlem. Försök innan ni skickar in ert material att om möjligt få det digitaliserat och helst skickat på e-post.

Grovsortera gärna era bilder som är suddiga eller som ni bedömer är ointressanta. Skicka bara de ni vill ha med. Glöm inte att skriva texter till bilderna och gärna mellanrubriker.

VARMA HÄLSNINGAR FRÅN REDAKTIONEN

MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

REGIONALFÖRENINGAR

- Mun- & Halscancerföreningen Norrland**
 Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland
- Mun- & Halscancerföreningen Gävleborg**
 Gävleborg
- Mun- & Halscancerföreningen Dalarna**
 Dalarna
- Mun- & Halscancerföreningen Uppland**
 Uppsala
- Mun- & Halscancerföreningen Örebro och Värmlands Län**
 Örebro, Värmland
- Mun- & Halscancerföreningen Södermanland och Västmanlands Län**
 Södermanland, Västmanland
- Mun- & Halscancerföreningen Stockholms Län**
 Stockholm, Gotland
- Sydöstra Mun- & Halscancerföreningen**
 Östergötland, Jönköping, Kalmar
- Mun- & Halscancerföreningen Göteborg**
 Västra Götaland
- Hallands Laryngförening**
 Halland
- Mun- & Halscancerföreningen Södra Sverige**
 Kronoberg, Blekinge, Skåne

MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

Regionalföreningar

MED KONTAKTPERSONER

Mun- & Halscancerföreningen Norrland

OWE PERSSON

Magasingsgatan 13, 903 27 Umeå
Tel: 090-19 10 32. Mobil: 0703-92 63 15
E-post: owe.persson@umea.se

Mun- & Halscancerföreningen Gävleborg

KENNETH RUBENSSON

Norråbågen 43 C, 806 34 Gävle
Tel: 026-19 52 42, mobil: 0703-77 80 86
E-post: rubensson7@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Dalarna

LENA LUNDSTRÖM

Hantverkaregatan 3, 771 53 Ludvika
Mobil: 072-330 09 23
E-post: lena.lundstrom54@live.se

Mun- & Halscancerföreningen Uppland

STAFFAN HAGELIN GILLE

Heidenstams gatan 55, 754 27 Uppsala
Tel: 070-469 33 50
E-post: mhcfuppland@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Örebro och Värmlands Län

BARBRO PETTERSSON

Sigillgatan 68, 703 78 Örebro
Tel: 0730- 50 60 52
Mail: bpkopparmora@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Södermanland och Västmanlands Län

EVA KNUTS ERIKSSON

Myrby gård 1, 725 96 Västerås
Mobil: 070-898 01 75.
E-post: eva@myrbygard.se

Mun- & Halscancerföreningen Stockholms Län

KENT BLADEMO

Fenderstigen 4, 134 32 Gustavsberg
Mobil: 070-529 11 20
E-post: anki_blademo@yahoo.se

Sydöstra Mun- & Halscancerföreningen

TONY NILSSON

Bjälbovägen 65, 592 41 Vadstena
Mobil: 070-288 54 04
E-post: tonynosslin48@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Göteborg

DAN RASMUSSEN

Hammarvägen 114, 421 65 Västra Frölunda
Mobil: 070-397 97 30
E-post: dan.g.rasmussen@gmail.com

Hallands Laryngförening

BENGT-GÖRAN SVENSSON

Box 48
Oskarströmsvägen 29, 313 94 Sennan
Mobil: 0707-92 08 35
E-post: bengt-goran1945@outlook.com

Mun- & Halscancerföreningen Södra Sverige

VAKANT

Mun- & Halscancerförbundet

KRISTINA HENRIKSSON, ZOFIA KIJEK

Barks väg 14, 170 73 Solna
Tel: 08-655 83 10
E-post: kansli@mhcforbundet.se
Hemsida: www.mhcforbundet.se

Kansliets telefontider

Tisdagar – Torsdagar kl. 09.00 – 12.00

Telefon: 08-655 83 10

E-post: kansli@mhcforbundet.se

Hemsida: www.mhcforbundet.se

” Frihet för mig är att kunna prata fritt och må bra.”

Att genomgå en total laryngektomi kan vara en svår, omvälvande och livsförändrande upplevelse.

Men det är fullt möjligt att fortsätta leva sitt liv nästan som förr. Med den övertygelsen har Atos Medical i tre decennier utvecklat, förfinat och tillverkat svenska kvalitetsprodukter för personer som andas genom ett stoma.

Om du vill veta mer om våra produkter, kontakta vår kundtjänst.
Tel. 0415-198 20
Email: kundtjanst@atosmedical.com
www.atosmedical.se

© Atos Medical AB, Sweden.